

Βρυξέλλες, 12.3.2020
COM(2020) 96 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

για την αξιολόγηση της εφαρμογής της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, με την οποία χορηγείται εγγύηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της Ένωσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκθεση συνοψίζεται η αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή, κατά την περίοδο 2014-2018, της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕπ») για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της Ένωσης. Το κείμενο της πλήρους αξιολόγησης δημοσιεύτηκε σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής τον Σεπτέμβριο του 2019¹.

Η δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ, όπως ορίζεται σε διαδοχικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αναφέρεται συνήθως ως εντολή εξωτερικής χρηματοδότησης της ΕΤΕπ («ΕΕΧ»)². Η αξιολόγηση της Επιτροπής έχει διενεργηθεί εκ των υστέρων και καλύπτει την περίοδο από τα μέσα του 2014 έως το τέλος του 2018, το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα πλήρη στοιχεία. Σύμφωνα με το αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σκοπός της αξιολόγησης είναι να παράσχει στοιχεία που θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ενδεχόμενη νέα απόφαση για την κάλυψη από την ΕΤΕπ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων από την εγγύηση της ΕΕ μετά το 2020³.

Ειδικότερα, στόχος της αξιολόγησης είναι να συμβάλει στον σχεδιασμό μελλοντικών δημοσιονομικών εγγυήσεων της ΕΕ στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, του οποίου η θέσπιση προτάθηκε από την Επιτροπή τον Ιούνιο του 2018. Οι τριμερείς διάλογοι σχετικά με τη νομοθετική πρόταση ξεκίνησαν πρόσφατα⁴. Η αξιολόγηση αποτελεί ένα από τα στοιχεία με τα οποία συνέβαλε η Επιτροπή στις εργασίες της «ομάδας σοφών» υψηλού επιπέδου σχετικά με την ευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για την ανάπτυξη⁵.

Από το 2021, προβλέπεται η αντικατάσταση της εντολής εξωτερικής χρηματοδότησης από ένα διευρυμένο μέσο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη + («ΕΤΒΑ+»), που θα θέτει δημοσιονομικές εγγυήσεις της ΕΕ στη διάθεση τόσο της ΕΤΕπ όσο και άλλων διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών ή άλλων ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο μιας «ανοικτής χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής»⁶.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης εξετάστηκε η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η συνάφεια, η συνοχή και η ενωσιακή προστιθέμενη αξία της δημοσιονομικής εγγύησης στην

¹ SWD(2019) 333 final.

² Η νομική βάση είναι η απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ («απόφαση ΕΕΧ»), όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση (ΕΕ) 2018/412 κατόπιν ενδιάμεσης επισκόπησης. Η εγγύηση χορηγείται μέσω συμφωνίας εγγύησης μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ· η πιο πρόσφατη έκδοση της εν λόγω συμφωνίας συνάφθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2018.

³ Άρθρο 20 της απόφασης ΕΕΧ.

⁴ COM(2018) 460 final.

⁵ Το μέλλον της ευρωπαϊκής χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής για την ανάπτυξη: Ανεξάρτητη έκθεση της «ομάδας σοφών» υψηλού επιπέδου σχετικά με την ευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για την ανάπτυξη, Οκτώβριος 2019, https://www.consilium.europa.eu/media/40967/efad-report_final.pdf.

⁶ Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια πιο αποτελεσματική χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για επενδύσεις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης», COM(2018) 644 final.

οποία βασίζεται η τρέχουσα EEX με γνώμονα τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί αρχικά στην απόφαση EEX από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Οι εντολές εξωτερικής χρηματοδότησης που ανατίθενται στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και μετέπειτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1977. Το βασικό σκεπτικό που διέπει τη δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ είναι ότι ενισχύει την ικανότητα της ΕΤΕπ όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων, περιορίζοντας σημαντικά την έκθεση της ΕΤΕπ σε κινδύνους βάσει ενός προφίλ που διαμορφώνεται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζουν τα διοικητικά όργανα της ΕΤΕπ. Με άλλα λόγια, η εγγύηση της ΕΕ βοηθά την ΕΤΕπ να αναλαμβάνει επενδυτικές δραστηριότητες σε περιβάλλοντα υψηλότερου κινδύνου εκτός της ΕΕ με βάση το υφιστάμενο επίπεδο κεφαλαίων και αποθεματικών της ΕΤΕπ, συμβάλλοντας παράλληλα στη διατήρηση της αξιολόγησης της πιστοληπτικής της ικανότητας με AAA.

Κατά παράδοση, η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται στην ΕΤΕπ για χρονική περίοδο η οποία συμπίπτει με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ. Ο επταετής χαρακτήρας της εντολής εξωτερικής χρηματοδότησης της ΕΤΕπ έχει αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμος υπό την έννοια ότι διευκολύνει την ΕΤΕπ να αναπτύξει τις αναγκαίες ικανότητες από πλευράς ανθρώπινων και υλικών πόρων για την ανάληψη επενδυτικών δραστηριοτήτων εκτός της ΕΕ, για τις οποίες οι προπαρασκευαστικές εργασίες διαρκούν συνήθως περισσότερο από ένα έτος. Ως ανταπόδοση της προβλεψιμότητας και του μετριασμού των κινδύνων που παρέχει η εγγύηση της ΕΕ, οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της EEX αναμένεται να επιτυγχάνουν τους στόχους και να πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Το πεδίο εφαρμογής της εγγύησης της ΕΕ στην οποία βασίζεται η EEX διαφοροποιείται ανάλογα με τη φύση της εκάστοτε χρηματοδοτικής δραστηριότητας: οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ με αντισυμβαλλομένους του δημόσιου τομέα (συνήθως για την ανάπτυξη υποδομών) καλύπτονται από συνολική εγγύηση, η οποία καλύπτει τόσο επιχειρησιακούς όσο και πολιτικούς κινδύνους. Τα δάνεια της ΕΤΕπ προς τράπεζες ή εταιρείες που καλύπτονται από κρατική εγγύηση και χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ιδιωτικής εντολής της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, η οποία δημιουργήθηκε μετά την ενδιάμεση επανεξέταση της EEX το 2018, καλύπτονται επίσης από τη συνολική εγγύηση. Η συνολική εγγύηση παρέχει στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα να μην εφαρμόσει το ασφάλιστρο κινδύνου το οποίο σε διαφορετική περίπτωση θα όφειλε να συμπεριλάβει στο επιτόκιο της⁷. Ως εκ τούτου, οι χώρες εταίροι ή τα ιδρύματα / οι εταιρείες τους μπορούν να δανείζονται από την ΕΤΕπ με σημαντικά χαμηλότερο κόστος.

⁷ Κατ' εξαίρεση από τους προαναφερόμενους κανόνες, τα έργα του ιδιωτικού τομέα που εμπίπτουν στην ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, η οποία δημιουργήθηκε μετά την ενδιάμεση επισκόπηση της EEX το 2018, καλύπτονται από τη συνολική εγγύηση της ΕΕ. Ωστόσο, δεν πρόκειται ακριβώς για μη εφαρμογή του ασφαλιστρου κινδύνου, αλλά για μεταβίβασή του από την ΕΤΕπ στην ΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου που αναλαμβάνει η ΕΕ.

Αντιθέτως, οι δραστηριότητες που αναλαμβάνει η ΕΤΕπ στον ιδιωτικό τομέα χωρίς κρατική εγγύηση καλύπτονται μόνο από εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων την οποία χορηγεί η ΕΕ και η οποία καλύπτει ορισμένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται περαιτέρω στη συμφωνία εγγύησης με την ΕΤΕπ: μη καταβολή πληρωμής λόγω μη μεταφοράς συναλλάγματος, απαλλοτρίωσης, πολέμου ή εμφύλιας αναταραχής ή λόγω αρνησιδικίας σε περίπτωση αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων. Η εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων την οποία χορηγεί η ΕΕ δεν συνεπάγεται μείωση του επιτοκίου της ΕΤΕπ. Ωστόσο, η κοστολόγηση των δανείων της ΕΤΕπ παραμένει δελεαστική για τους πελάτες λόγω του χαμηλού κόστους δανεισμού της ΕΤΕπ από τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει το πρώτο 65 % του εκκρεμούς ανοίγματος της ΕΤΕπ στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων βάσει της ΕΕΧ σε επίπεδο χαρτοφυλακίου. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που ο δανειζόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει σε σχέση με δάνειο που έχει λάβει από την ΕΤΕπ και η ΕΤΕπ χρησιμοποιήσει την εγγύηση της ΕΕ για να καλύψει την αδυναμία αποπληρωμής, η ΕΕ υποχρεούται να καλύψει πλήρως κάθε καταπίπτουσα εγγύηση έως το ανώτατο όριο του 65 % του εγγυημένου χαρτοφυλακίου. Η ΕΤΕπ δεν καταβάλλει στην ΕΕ προμήθεια για τη χορήγηση της δημοσιονομικής εγγύησης ούτε εισπράττει άμεση αποζημίωση από την ΕΕ για την υλοποίηση της εντολής. Οι διοικητικές δαπάνες της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της ΕΕΧ καλύπτονται από το περιθώριο κέρδους που συμπεριλαμβάνεται στο επιτόκιο της ΕΤΕπ, σύμφωνα με την πάγια πολιτική της για την κοστολόγηση των δανείων.

Η ΕΕΧ αποτελεί ένα από τα μέσα που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Στην απόφαση ΕΕΧ γίνεται αναφορά στο «γενικό συμφέρον της Ένωσης» και στις αρχές που διέπουν την εξωτερική δράση της Ένωσης κατά τα οριζόμενα στη Συνθήκη. Υπογραμμίζεται επίσης ότι «στις αναπτυσσόμενες χώρες [...], οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ συμβάλλουν [...] στους στόχους της πολιτικής της Ένωσης για την αναπτυξιακή συνεργασία και ιδίως στη μείωση της φτώχειας μέσω της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και της βιώσιμης οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανάπτυξης». Στην ισχύουσα απόφαση ΕΕΧ καθορίζονται διάφοροι στόχοι που πρέπει να στηρίζονται από τη δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ, και συγκεκριμένα η ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και η ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών, στόχοι που μπορούν να συνδυαστούν αμφότεροι με την προώθηση των στόχων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, για την περιφερειακή ολοκλήρωση ή για τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανθεκτικότητα.

2. ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ένας βασικός περιορισμός της αξιολόγησης της Επιτροπής συνδέεται με το γεγονός ότι η υλοποίηση των επενδυτικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της ΕΕΧ πραγματοποιείται σε βάθος χρόνου, ιδίως στην περίπτωση των επενδυτικών έργων. Ως εκ τούτου, οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των

χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων είναι μέχρι στιγμής περιορισμένες. Προς το παρόν, το πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων της ΕΤΕπ βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε αρχικές εκτιμήσεις, ενώ επίσης τα δεδομένα σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται παραλαμβάνονται με μεγάλη χρονική καθυστέρηση. Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίστηκε κυρίως στα διαθέσιμα δεδομένα επί του παρόντος σχετικά με τα χρηματοδοτικά ποσά που υπογράφηκαν και εκταμιεύτηκαν, στα πορίσματα εξωτερικής μελέτης που ολοκληρώθηκε στα μέσα του 2018⁸, καθώς και στις παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλαν διάφοροι ενδιαφερόμενοι.

Σύμφωνα με την απόφαση ΕΕΧ, 64 χώρες εκτός της ΕΕ είναι επί του παρόντος επιλέξιμες για την υλοποίηση χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ. Η ΕΤΕπ έχει συνάψει συμφωνίες-πλαίσια με 57 από τις εν λόγω χώρες και, ως εκ τούτου, είναι επί του παρόντος σε θέση να αναλάβει χρηματοδοτικές δραστηριότητες σε αυτές. Κατά την υπό αξιολόγηση περίοδο, η ΕΤΕπ υπέγραψε χρηματοδοτικές πράξεις στο πλαίσιο της ΕΕΧ σε 38 χώρες και στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ⁹ σε άλλες έξι χώρες. Η ΕΕΧ παρέχει στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα ανάληψης χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων σε χώρες υψηλότερου κινδύνου σε σύγκριση με εκείνες τις οποίες θα μπορούσε να στηρίξει διαφορετικά με τα μέσα ιδίου κινδύνου που διαθέτει¹⁰.

Το συνολικό ανώτατο όριο της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ για τις εξωτερικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 32,3 δισ. EUR. Στο τέλος του 2018 τα σωρευτικά καθαρά υπογραφέντα ποσά των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020 ανήλθαν σε 17,6 δισ. EUR, ήτοι περίπου στο 54 % του συνολικού ανώτατου ορίου της εγγύησης όπως αναθεωρήθηκε κατά την ενδιάμεση επισκόπηση. Συγκριτικά (αν και μόνο κατά προσέγγιση λόγω διαφορετικών συνθηκών που επικρατούσαν στην αγορά, καθώς και λόγω διαφορετικού γεωπολιτικού και κανονιστικού πλαισίου), στο τέλος του 2011, δηλαδή στο αντίστοιχο χρονικό σημείο της προηγούμενης εξωτερικής εντολής, το ποσοστό αξιοποίησης ήταν 66 %. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2014-2018 είχαν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της ΕΕΧ 189 δραστηριότητες, ύψους κατά μέσο όρο περίπου 90 εκατ. EUR.

Το σχετικά περιορισμένο ποσοστό αξιοποίησης των ανώτατων ορίων της εγγύησης της ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020 από την ΕΤΕπ μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στις εξελίξεις στην

⁸ Ecorys και CEPS, 2018, «Final Report for the Evaluation of the application of the 2014-2020 External Lending Mandate», η οποία δημοσιεύτηκε μαζί με την αξιολόγηση της Επιτροπής.

⁹ Η ΕΤΕπ διαθέτει επί του παρόντος τέσσερα μέσα ιδίου κινδύνου (MIK) στις περιοχές ΕΕΧ, συγκεκριμένα την προενταξιακή διευκόλυνση (PAF), τη χρηματοδοτική διευκόλυνση γειτονίας (Neighbourhood Financing Facility, NFF), τη διευκόλυνση για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (Climate Action and Environment Facility, CAEF) και τη διευκόλυνση στρατηγικών έργων (Strategic Projects Facility, SPF). Οι δύο τελευταίες διευκολύνσεις καλύπτουν επίσης τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη των κρατών μελών της ΕΕ.

¹⁰ Με την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση (ΕΕ) 2018/1102 της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 2018, το Ιράν προστίθεται στον κατάλογο των επιλέξιμων χωρών στο πλαίσιο της ΕΕΧ, χωρίς ωστόσο να έχει συναφθεί συμφωνία-πλαίσιο στο παρόν στάδιο.

Τουρκία από το 2016 και μετά, καθώς και στον πόλεμο στην ανατολική Ουκρανία από το 2014¹¹. Επιπλέον, τα ανώτατα όρια της εγγύησης που κατανέμονται βάσει της ισχύουσας απόφασης EEX σε χώρες της (Ανατολικής και Νότιας) Γειτονίας της ΕΕ είναι συνολικά κατά 6 δισ. EUR υψηλότερα από τα ανώτατα όρια της προηγούμενης εντολής, ενώ η ικανότητα απορρόφησης έχει μειωθεί λόγω του πολέμου στη Συρία και της πολιτικής αστάθειας σε διάφορες άλλες χώρες. Εάν ληφθούν υπόψη από κοινού, οι εν λόγω εξωτερικοί παράγοντες αιτιολογούν σε μεγάλο βαθμό το χαμηλότερο ποσοστό αξιοποίησης των διαθέσιμων ανώτατων ορίων της εγγύησης από την ΕΤΕπ έως το τέλος του 2018 σε σύγκριση με το ίδιο στάδιο της προηγούμενης εξωτερικής εντολής.

Ακόμη μία συναφής ποσοτική ένδειξη της **αποτελεσματικότητας** της εγγύησης της ΕΕ μπορεί να αντληθεί από την ανάλυση των ποσοστών εκταμίευσης στο πλαίσιο της EEX, δηλαδή από τον λόγο της χρηματοδότησης που κατέβαλε πράγματι η ΕΤΕπ προς τα υπογραφέντα ποσά στο πλαίσιο των συμβάσεων χρηματοδότησης της ΕΤΕπ με τους αντισυμβαλλομένους της (αφαιρουμένων των ποσών που ακυρώθηκαν σε μεταγενέστερο στάδιο). Όπως και στην περίπτωση της ανάλυσης των ποσοστών αξιοποίησης της εγγύησης, στην ανάλυση των εκταμιεύσεων πρέπει να συνεκτιμώνται οι διαχρονικές διαφορές ως προς τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, καθώς και ως προς το γεωπολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Έως το τέλος του 2018 η ΕΤΕπ εκταμίευσε στο πλαίσιο της EEX για την περίοδο 2014-2020 ποσό ύψους 5,8 δισ. EUR, το οποίο αντιστοιχεί στο 33 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών, ενώ στο τέλος του 2011 η ΕΤΕπ είχε εκταμιεύσει 8,5 δισ. EUR, ήτοι το 44 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών στο πλαίσιο της εξωτερικής εντολής της για την περίοδο 2007-2013.

Φαίνεται ότι ο βραδύτερος ρυθμός εκταμιεύσεων στο πλαίσιο της EEX για την περίοδο 2014-2020 σε σύγκριση με την προηγούμενη εντολή οφείλεται κυρίως σε εξωτερικούς παράγοντες, όπως ανίσχυρα κανονιστικά πλαίσια, κατακερματισμένη νομοθεσία, κυβερνητική αστάθεια, χαμηλό επίπεδο θεσμικής ικανότητας, εναλλαγή προσωπικού, καθώς και βραδείες και αναποτελεσματικές διαδικασίες στις αποδέκτριες χώρες. Τα κρατικά δάνεια και τα δάνεια προς φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ιδιαιτέρως ευάλωτα σε τέτοιου είδους παράγοντες, δεδομένου ότι πρέπει να πληρούνται διάφορες προϋποθέσεις πριν από την εκταμίευση δανείων για έργα υποδομών, π.χ. από πλευράς τεχνικής προετοιμασίας και σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Επιπλέον, σε πολλές χώρες, ο κρατικός δανεισμός από την ΕΤΕπ υπόκειται σε διαδικασία κύρωσης από το κοινοβούλιο, η οποία παρατείνει το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων¹².

¹¹ Η ΕΤΕπ έχει αναστείλει την υπογραφή νέων χρηματοδοτικών πράξεων στη Ρωσία κατόπιν σχετικού αιτήματος που διατυπώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 16 Ιουλίου 2014 λόγω της παράνομης προσάρτησης της Κριμαίας και της ένοπλης σύγκρουσης στην ανατολική Ουκρανία.

¹² Σε ορισμένες χώρες της Γειτονίας, η ικανότητα υλοποίησης υποβαθμίστηκε ελαφρώς κατά την περίοδο 2014-2018 σε σύγκριση με την περίοδο την οποία κάλυπτε η προηγούμενη εντολή. Επιπλέον, σημαντικά ποσά της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ για την Ουκρανία είχαν υπογραφεί σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα κατά

Όσον αφορά τους εσωτερικούς παράγοντες στο πλαίσιο του σχεδιασμού της EEX ή της υλοποίησής της από την ΕΤΕπ, η υπογραφή μεγάλων ποσών είναι ευκολότερο να κοινοποιηθεί και κατά κανόνα τυγχάνει μεγαλύτερης προσοχής από ό,τι οι εκταμιεύσεις. Στο πλαίσιο των διοικητικών οργάνων της ΕΤΕπ βρίσκεται επίσης σε εξέλιξη μια συζήτηση σχετικά με την καταλληλότητα του συστήματος παροχής κινήτρων εντός της ΕΤΕπ, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβή του προσωπικού και τη σχετική εστίαση στο ύψος των αναλήψεων υποχρεώσεων και όχι στις εκταμιεύσεις και τις ποιοτικές πτυχές.

Η πλειονότητα των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της EEX συνίσταται σε δάνεια προς τον δημόσιο τομέα για την ανάπτυξη υποδομών. Στο τέλος του 2018 τα δάνεια αυτά ανέρχονταν σχεδόν σε 11 δισ. EUR υπογεγραμμένων πράξεων. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούν την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα αλλά καλύπτονται από τη συνολική εγγύηση αντιστοιχούσαν περίπου στο ένα τέταρτο των υπογραφέντων ποσών στο πλαίσιο της EEX κατά την περίοδο 2014-2018. Τέλος, οι δραστηριότητες στο πλαίσιο της εγγύησης έναντι πολιτικών κινδύνων ανήλθαν περίπου στο ένα δέκατο των υπογραφέντων ποσών στο πλαίσιο της EEX. Οι δραστηριότητες αυτές παρέχουν χρηματοδότηση σε εμπορικές τράπεζες ή εταιρείες και χαρακτηρίζονται από σχετικά ταχείς ρυθμούς εκταμίευσης.

Χάρη στην εγγύηση της ΕΕ, οι δικαιούχοι απολαμβάνουν χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ, που χορηγείται για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους. Αυτό είναι εξαιρετικά επωφελές για τις επενδύσεις στον δημόσιο τομέα, αλλά εγείρει ανησυχίες σχετικά με τη μειονεκτική θέση στην οποία τίθενται ενδεχομένως οι τράπεζες και οι εταιρείες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από αλλού ή με λιγότερο ευνοϊκούς όρους. Στην απόφαση EEX ορίζεται ότι οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της EEX πρέπει να έχουν «προστιθέμενη αξία βάσει της ίδιας αξιολόγησης της ΕΤΕπ», αλλά δεν προβλέπεται ρητή απαίτηση για την *προσθετικότητα* τους υπό την έννοια ότι πρέπει να αποτρέπουν την υποκατάσταση πιθανής στήριξης και επενδύσεων από άλλες κρατικές πηγές ή ιδιωτικές πηγές. Η τελευταία αυτή απαίτηση θα ισχύει για τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ που καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ μετά το 2020¹³.

Στις επικαιροποιημένες περιφερειακές τεχνικές επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για την EEX τις οποίες εξέδωσε η Επιτροπή τον Απρίλιο του 2019, ορίζεται ότι «προκειμένου να αποφευχθεί κατά το δυνατόν ο κίνδυνος στρεβλώσεων της αγοράς που θα μπορούσε να προκαλέσει δυνητικά η παρέμβαση της ΕΤΕπ που καλύπτεται από τη δημοσιονομική

τη διάρκεια της περιόδου 2014-2016. Επιπροσθέτως, τα χαμηλότερα ποσοστά εκταμίευσης στη Λατινική Αμερική στο πλαίσιο της EEX για την περίοδο 2014-2020 μπορούν να αιτιολογηθούν από την πρόσφατη μεταστροφή προς τις επενδύσεις σε υποδομές του δημόσιου τομέα που αποσκοπούν στη στήριξη της δράσης για το κλίμα, καθώς οι εκταμιεύσεις για τις εν λόγω επενδύσεις τείνουν να πραγματοποιούνται με βραδύτερους ρυθμούς σε σύγκριση με τα δάνεια που χορηγούνται για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.

¹³ Άρθρο 209 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

εγγύηση της ΕΕ, η ΕΤΕπ θα πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην προστιθέμενη αξία της παρέμβασης της ΕΤΕπ. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό κατά την εξέταση του ενδεχομένου ανάληψης δραστηριοτήτων σε τομείς και σε χώρες που χαρακτηρίζονται από ισχυρό ανταγωνισμό και/ή από συνθήκες της αγοράς ή συνθήκες που δεν απέχουν πολύ από τις συνθήκες της αγοράς»¹⁴. Ο κίνδυνος στρεβλώσεων της αγοράς θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί κυρίως μέσω της μεγαλύτερης χρήσης της επιλογής της προς τα άνω διαμόρφωσης των επιτοκίων της ΕΤΕπ, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο λόγω των συνθηκών της αγοράς.

Από γεωγραφικής πλευράς, η υλοποίηση της ΕΕΧ έως το τέλος του 2018 παρουσιάζει διαφοροποιήσεις ανά περιοχή:

- Στην περιοχή των χωρών σε προενταξιακό στάδιο, η ΕΤΕπ χρησιμοποίησε έως το τέλος του 2018 περίπου το 41 % του ανώτατου ορίου της εγγύησης για τη συγκεκριμένη περιοχή. Η εγγύηση της ΕΕ αποδείχθηκε απολύτως απαραίτητη για την ΕΤΕπ όσον αφορά τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων. Ωστόσο, οι δραστηριότητες της ΕΤΕπ στην Τουρκία έχουν μειωθεί μετά το 2016.
- Στις χώρες της Νότιας Γειτονίας, η ΕΤΕπ χρησιμοποίησε έως το τέλος του 2018 περίπου το ήμισυ του ανώτατου ορίου της εγγύησης. Σε πολλές περιπτώσεις βασίστηκε στη *συνολική εγγύηση*, ακόμη και για δραστηριότητες στον ιδιωτικό τομέα (που καλύπτονται από κρατική εγγύηση), οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα καλύπτονταν μόνο από εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων. Κατά την υλοποίηση έργων δημόσιων υποδομών στη συγκεκριμένη περιοχή προέκυψαν καθυστερήσεις σε αρκετές περιπτώσεις.
- Στις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας, η ΕΤΕπ βασίστηκε σχεδόν αποκλειστικά στην ΕΕΧ για την κάλυψη των χρηματοδοτικών της δραστηριοτήτων, σχεδόν χωρίς καμία δανειοδότηση με ίδιο κίνδυνο. Χρησιμοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του περιφερειακού ανώτατου ορίου εγγύησης (78 %), ιδίως για την παροχή στήριξης στην Ουκρανία στο πλαίσιο της παράνομης προσάρτησης της Χερσονήσου της Κριμαίας από τη Ρωσία το 2014 και των συνεχιζόμενων ενεργειών αποσταθεροποίησης. Ωστόσο, η υλοποίηση πολλών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της ΕΕΧ δεν έχει ξεκινήσει ακόμη και το ποσοστό εκταμίευσης παραμένει πολύ χαμηλό (23 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών στο τέλος του 2018).
- Η υλοποίηση της ΕΕΧ έχει σημειώσει τη μεγαλύτερη πρόοδο στη Λατινική Αμερική και στη Νότια Αφρική, όπου ωστόσο αντιστοιχεί μόλις στο ένα δέκατο του ανώτατου ορίου της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ. Όσον αφορά την Ασία και την Κεντρική Ασία, το ποσοστό αξιοποίησης της εγγύησης της ΕΕ είναι μεν υψηλό αλλά ο βαθμός υλοποίησης από πλευράς επιπέδων εκταμίευσης είναι μάλλον χαμηλός.

Η ΕΕΧ υπερβαίνει τους στόχους που έχει καθορίσει ο νομοθέτης της ΕΕ για την υποστήριξη του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Οι σχετικές με το κλίμα χρηματοδοτικές πράξεις που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΧ κατά την περίοδο 2014-2018 ανέρχονται στο 34 % των συνολικών χρηματοδοτικών πράξεων που υπογράφηκαν, υπερβαίνοντας τον στόχο του 25 %.

¹⁴ C(2019) 2747 final, σ. 14, 24, 35 και 38.

Η **αποδοτικότητα** και η **προστιθέμενη αξία** της εγγύησης της ΕΕ ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των νομοθετών. Σε σύγκριση με τα ποσά από τον προϋπολογισμό που αποθεματοποιούνται στο ταμείο της εγγύησης, παρέχεται σχεδόν ενδεκαπλάσια χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ στους δικαιούχους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, ενώ οι συνολικές επενδύσεις που κινητοποιούνται είναι υπερεικοσαπλάσιες¹⁵. Μέχρι στιγμής δεν έχει προκύψει καμία περίπτωση κατάπτωσης της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ για δραστηριότητες στο πλαίσιο της ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020. Όπως περιγράφεται στις ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής, η ΕΤΕπ έχει χρησιμοποιήσει την εγγύηση της ΕΕ σε σχέση με την κάλυψη διαφόρων δραστηριοτήτων στη Συρία από το 2012, καθώς και σε μία δραστηριότητα στην Τυνησία (αερολιμένας Enfidha). Όλες αυτές οι δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής προηγούμενων εξωτερικών εντολών και συνεχίζονται οι προσπάθειες για την ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών. Τα ποσά που αντλήθηκαν από το Ταμείο εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις κατά τις προηγούμενες δεκαετίες έχουν ανακτηθεί.

Η ΕΕΧ παρέχει κίνητρα στην ΕΤΕπ για την ανάληψη σχετικά υψηλών ποσών δανειοδοτήσεων στον ισολογισμό της, τα οποία ανέρχονται έως και στο 50 % του δικού της ορίου συγχρηματοδότησης ανά έργο, δεδομένου ότι η εγγύηση της ΕΕ στην οποία βασίζεται η ΕΕΧ καλύπτει μόνο την ΕΤΕπ και όχι άλλους συνεπενδυτές. Το 2017 θεσπίστηκε ένα διαφορετικό μοντέλο παρέμβασης της ΕΕ μέσω της εγγύησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ), στο πλαίσιο του οποίου η εγγύηση της ΕΕ μπορεί να λαμβάνει τη μορφή τμήματος πρωτεύουσας ή δευτερεύουσας ζημίας το οποίο παρέχει προστασία όχι μόνο στον χρηματοδοτικό οργανισμό υλοποίησης, αλλά και (ή κυρίως) σε άλλους συνεπενδυτές. Για το μοντέλο ΕΤΒΑ απαιτείται πολύ υψηλότερος συντελεστής προβλέψεων (επί του παρόντος 50 %) λόγω του εκτιμώμενου υψηλότερου χρηματοοικονομικού κινδύνου της παρέμβασης της ΕΕ, η οποία απευθύνεται επίσης σαφώς σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ), αλλά μπορεί να είναι καταλληλότερη για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων σε περιπτώσεις στις οποίες η προσέλκυση επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα αποτελεί σημαντικό στόχο και συνδέεται επίσης με την αρχή της αποζημίωσης στο πλαίσιο της εγγύησης του ΕΤΒΑ.

Η ΕΕΧ διαδραματίζει **σημαντικό** ρόλο στη στήριξη των στόχων εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος της εγγύησης της ΕΕΧ διατίθεται επί του παρόντος για τη στήριξη δραστηριοτήτων σε χώρες ανώτερου μεσαίου εισοδήματος, ενώ ελάχιστες μόνο δραστηριότητες έχουν χρηματοδοτηθεί από την ΕΤΕπ στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό ως ανεπάρκεια όσον αφορά τη συνάφεια της ΕΕΧ έναντι της πολιτικής της ΕΕ για την αναπτυξιακή συνεργασία, η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τον σχεδιασμό των εγγυήσεων της ΕΕ στο μέλλον, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των περιορισμών από πλευράς βιωσιμότητας του χρέους.

¹⁵ Ο συντελεστής προβλέψεων ορίζεται στο 9 % των ανεξόφλητων ποσών στο πλαίσιο της εγγύησης. Η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ καλύπτει συνήθως έως και το 50 % του συνολικού επενδυτικού κόστους του έργου.

Η **συνοχή** και η εναρμόνιση των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της EEX με την πολιτική της ΕΕ και τις παρεμβάσεις των κρατών μελών θα μπορούσε να βελτιωθεί, μεταξύ άλλων με την εξασφάλιση, αφενός, ισχυρότερης καθοδήγησης από την ΕΕ σε επίπεδο πολιτικής και, αφετέρου, εκτενέστερης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της ΕΤΕπ και των υπηρεσιών της Επιτροπής σε όλα τα στάδια του κύκλου του εκάστοτε έργου. Η Επιτροπή παρέχει γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της διαδικασίας που καθορίζεται στο άρθρο 19 του καταστατικού της ΕΤΕπ. Η έκδοση θετικής γνωμοδότησης από την Επιτροπή σημαίνει ότι η προβλεπόμενη δραστηριότητα μπορεί να συμπεριληφθεί στο πλαίσιο της EEX και να καλυφθεί από την εγγύηση της ΕΕ. Ωστόσο, η διαβούλευση αυτή διεξάγεται σε σχετικά πρώιμο στάδιο και το επίπεδο των πληροφοριών που ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 19 είναι συχνά ανεπαρκές.

Μέσω πολυετούς διαλόγου θεσπίστηκαν μη δεσμευτικές ρυθμίσεις μεταξύ της ΕΤΕπ και των υπηρεσιών της Επιτροπής για τη βελτίωση, μεταξύ άλλων, του ανάντη συντονισμού για τις πιθανές χρηματοδοτικές δραστηριότητες που προσδιορίζει η ΕΤΕπ. Τον Νοέμβριο του 2018 η ΕΤΕπ και η Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR) της Επιτροπής υπέγραψαν κοινό σημείωμα στο οποίο εξέφρασαν την αμοιβαία δέσμευσή τους για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις πιθανές δραστηριότητες της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της EEX. Επιπλέον, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) παρέχουν ολοένα και συχνότερα έγκαιρη αναπληροφόρηση σχετικά με τις ενδεικτικές επισκοπήσεις των προσδιοριζόμενων νέων πιθανών δραστηριοτήτων που υποβάλλει η ΕΤΕπ στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση.

Οι καταγγελίες των ενδιαφερομένων σχετικά με δραστηριότητες στο πλαίσιο της EEX αντιστοιχούν στο 45 % του συνολικού αριθμού καταγγελιών που καταχωρίστηκαν μέσω του μηχανισμού υποβολής καταγγελιών της ΕΤΕπ κατά την περίοδο 2014-2018. Το ποσοστό αυτό είναι ενδεικτικό του γεγονότος ότι οι δραστηριότητες σε χώρες που εμπίπτουν στην EEX εμπεριέχουν σημαντικό κίνδυνο φήμης για την ΕΤΕπ σε σύγκριση με το μερίδιο που αντιπροσωπεύουν στον συνολικό όγκο εργασιών της ΕΤΕπ, το οποίο είναι κάτω του 10 %, αν και η ΕΤΕπ διαπιστώνει ότι πολλές από τις εν λόγω καταγγελίες είναι αβάσιμες. Μια βασική συστημική πρόταση που προκύπτει από την κριτική της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά τις επιμέρους δραστηριότητες στο πλαίσιο της EEX συνίσταται στη διεύρυνση και την ενίσχυση των ρητρών οι οποίες περιλαμβάνονται στις συμβάσεις χρηματοδότησης της ΕΤΕπ και οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα αναστολής των εκταμιεύσεων σε περίπτωση παραβιάσεων των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προτύπων καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης υλοποίησης. Θα μπορούσε επίσης να βελτιωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω ρητρών.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η προσθετικότητα των δημοσιονομικών εγγυήσεων της ΕΕ στο πλαίσιο του κανονισμού για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας μετά το 2020, μπορούν να αντληθούν διάφορα διδάγματα από την ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020:

- Για τους σκοπούς του σχεδιασμού πολιτικής, είναι χρήσιμο να γίνεται σαφέστερη διάκριση μεταξύ του επιθυμητού αντικτύπου της εγγύησης της ΕΕ στο χρηματοδοτικό πλεονέκτημα που μεταβιβάζεται στους δικαιούχους i) του δημόσιου τομέα και ii) του ιδιωτικού τομέα. Μολονότι είναι πιθανό να συντρέχουν λόγοι πολιτικής για την ελαχιστοποίηση του κόστους των χρηματοδοτικών πράξεων με ορισμένες κατηγορίες αντισυμβαλλομένων από τον δημόσιο τομέα, δεν ισχύει απαραίτητως το ίδιο και για τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα.
- Κρίνεται αιτιολογημένη η διαρκής μέριμνα για τη μείωση των κινδύνων στρεβλώσεων της αγοράς, ενώ θα μπορούσε επίσης να διατυπωθεί σαφέστερη πολιτική για τη χρήση βασικών μέτρων μετριασμού, όπως η προς τα άνω διαμόρφωση των επιτοκίων ώστε να αντικατοπτρίζονται οι τοπικές συνθήκες της αγοράς στο πλαίσιο της χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα.
- Το σκεπτικό όσον αφορά τη χρήση συνολικών εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα αξίζει να ελεγχθεί ενδελεχώς.
- Θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί περαιτέρω η χορήγηση χρηματοδότησης σε τοπικό νόμισμα.

Γενικότερα, από την αξιολόγηση προέκυψαν οι ακόλουθες βασικές συστάσεις βελτιώσεων κατά την υλοποίηση της ΕΕΧ, οι οποίες είναι επίσης σημαντικές για τον σχεδιασμό των δημοσιονομικών εγγυήσεων της ΕΕ μετά το 2020 στο πλαίσιο του κανονισμού για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας:

- Διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων για την πιο έγκαιρη υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση των πραγματικών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται, καθώς και για την καλύτερη ανάλυση των πραγματικών επιπτώσεων.
- Ανταλλαγή περισσότερων πληροφοριών μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή των συμβατικών ρητρών που παρέχουν στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα αναστολής των εκταμιεύσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης έργων με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα, καθώς και με τα πρότυπα στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της φορολογίας και της διαφάνειας.
- Καλύτερη συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ, των υπηρεσιών της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ κατά τον καθορισμό του βέλτιστου μεγέθους των προβλεπόμενων επενδυτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των δικαιούχων χωρών (με σκοπό επίσης τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους), καθώς και παροχή βοήθειας στις δικαιούχους χώρες για να κάνουν ταχύτερα χρήση της εγκεκριμένης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕΧ.
- Διαρκής μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων στρεβλώσεων της αγοράς κατά τη χρηματοδότηση εταιρειών του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, πρόβλεψη αυστηρότερων περιορισμών για τη χρήση της συνολικής εγγύησης της ΕΕ, για παράδειγμα με τον

περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της μόνο σε επενδύσεις του δημόσιου τομέα και/ή με την απαίτηση κατάλληλης αποζημίωσης για την εγγύηση της ΕΕ. Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των αρχών μεικτής χρηματοδότησης υπό ευνοϊκούς όρους για δραστηριότητες ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα που συμφωνήθηκαν πρόσφατα.

- Βελτίωση της εναρμόνισης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της ΕΕΧ με τις πολιτικές της ΕΕ μέσω ισχυρότερης καθοδήγησης από την ΕΕ σε επίπεδο πολιτικής και μέσω ενισχυμένου συντονισμού μεταξύ της ΕΤΕπ, της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται επίσης ο συντονισμός σε πρώιμο στάδιο, η παροχή ουσιαστικότερων πληροφοριών από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο των «διαβουλεύσεων βάσει του άρθρου 19» πριν από την έγκριση των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και η κοινή παρακολούθηση της υλοποίησης του εκάστοτε έργου.
- Προσαρμογή της γεωγραφικής κάλυψης των πιθανών εξωτερικών επενδυτικών σκελών της ΕΕ μετά το 2020 και κατανομή της εγγύησης της ΕΕ στις διάφορες περιοχές με βάση τις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ μετά το 2020 και τις ανάγκες των χωρών εταίρων.
- Επιδίωξη ισχυρότερων συνεργειών μεταξύ των πλεονεκτημάτων που διαθέτει η ΕΤΕπ από πλευράς χαμηλού κόστους δανεισμού και των πλεονεκτημάτων που διαθέτουν άλλοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί από πλευράς επιτόπιας παρουσίας, εμπειρογνωσίας στον τομέα και αναπτυξιακού αντικτύπου.

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της τρέχουσας ΕΕΧ αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τη διεξαγωγή της ευρύτερης συζήτησης σχετικά με την ευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για την ανάπτυξη μετά το 2020. Η στήριξη επενδύσεων υψηλού όγκου και χαμηλού κόστους χρηματοδότησης σε υποδομές του δημόσιου τομέα θα μπορούσε να συνεχιστεί μέσω μιας δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ που θα αφορά ειδικά το συγκεκριμένο είδος δραστηριοτήτων, αλλά με ισχυρότερη καθοδήγηση σε επίπεδο πολιτικής από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, η αυξημένη προτίμηση στην προσέλκυση ιδιωτικών συνεπενδύσεων δικαιολογεί ενδεχομένως τη δημιουργία μιας εγγύησης με διαφορετικό σχεδιασμό, που θα εστιάζεται λιγότερο στα ποσά τα οποία χορηγούνται απευθείας από την ΕΤΕπ (ή άλλους εμπλεκόμενους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς), και με κοστολόγηση που θα πλησιάζει περισσότερο στα επίπεδα της αγοράς.